
Sammanställd version av Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2009:13) om vapenlagstiftningen, FAP 551-3

Detta dokument är en sammanställd version. Det betyder att de ändringar som har gjorts har förts in i grundförfattningen. Sammanställningen är gjord i informations-syfte. Det är alltid de tryckta versionerna som gäller vid rättstillämpning. För uppgift om bemyndigande, ikraftträdande- och övergångsbestämmelser, se de tryckta versionerna.

I de fall en bestämmelse är ny, har ändrats eller tagits bort anges det efter bestämmelsen i parentes med PMFS-numret på den senaste ändringsförfattningen.

Revideringshistorik

Grundförfattning:	RPSFS 2009:13
Ändringsförfattningar som förts in:	PMFS 2016:4 och PMFS 2024:2

1 kap. Författningsbestämmelser

Upphävd. (PMFS 2024:2)

2 kap. Inledande bestämmelser

Upphävd. (PMFS 2024:2)

3 kap. Tillstånd att inneha skjutvapen

Bosättning

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Allmänna lämplighetskrav

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

1 § Upphävd. (PMFS 2024:2)

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Sammanslutningars vapeninnehav

2 § De sammanslutningar som får beviljas tillstånd att inneha skjutvapen anges i *bilaga 1*.

3 § En sammanslutning som ansöker om tillstånd att inneha skjutvapen ska bifoga styrelseprotokoll över beslut om inköp av det vapen ansökan avser. I ansökan ska lämnas uppgift även om den plats där vapnet ska förvaras, förvaringsutrymmets beskaffenhet och vem som är ansvarig för förvaringen.

4 § Polismyndigheten ska regelbundet kontrollera vapenregistrets uppgifter om en sammanslutnings vapeninnehav och om den som ansvarar för sammanslutningens vapenförvaring.

Allmänna råd

Det är lämpligt att tillståndsmyndigheten årligen efter årsmötet inforrar protokoll beträffande styrelseval liksom uppgifter om antalet medlemmar som är skytteaktiva samt planerade övningar och tävlingar.

4 kap. Salongsgevär

Allmänt

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Jägareexamen

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Jaktmarker

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Vapengarderob för jaktvapen

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Vapenanpassning

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Enhandsvapen för jakt m.m.

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Salongsgevär

1 § Med ett salongsgevär ska avses ett enskottsgevär i klass 4 med kaliber .22 (5,6 mm) och med en vikt som i originalutförande understiger 2,5 kilo.

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Luftgevär

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

5 kap. Behov av skjutvapen för målskjutning

Allmänt

Allmänna råd

Av 2 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70) framgår, att en sökande ska vara aktiv medlem i en skytteförening eller motsvarande organisation för att få tillstånd till innehav av målskjutningsvapen. För att ett behov att inneha skjutvapen för målskjutning ska anses föreligga bör målskjutningen i allmänhet äga rum i regi av en sådan sammanslutning (huvudorganisation) som anges i *bilaga 1* eller en sammanslutning (distriktsorganisation eller förening) som är ansluten till och driver verksamhet enligt det reglemente som gäller för någon av de sammanslutningar (huvudorganisationer) som anges i bilagan eftersom dessa är godkända utifrån bl.a. aktivitets- och säkerhetssynpunkt.

Det bör också krävas att sökanden är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning samt att denna, inom ramen för sitt reglemente, bedriver skytte med sådana vapen som ansökan avser. Det bör observeras att t.ex. en förening kan vara ansluten till fler än en godkänd sammanslutning.

Målskjutning bör bedrivas i ordnade former, företrädesvis i regi av en skyttesammanslutning. Sökanden bör ha varit aktiv medlem under minst de sex senaste månaderna innan tillstånd beviljas och under denna tid regelmässigt ha deltagit i organisationens skjutningar. Generellt bör gälla att sammanslutningen, inom ramen för sitt reglemente, bedriver skytte med ett sådant vapen som ansökan avser samt ha tillgång till en godkänd skjutbana. Dessa förhållanden bör intygas av föreningens styrelse eller, efter delegation, av föreningens ordförande eller sekreterare.

Angående krav på särskilt intyg för en sökande som är under 18 år, se 3 kap. 1 §.

Tillstånd att inneha vapen för användning på enskild skjutbana kan meddelas under förutsättning att vederbörande har fått tillstånd av polismyndigheten enligt 3 kap. 6 § ordningslagen (1993:1617) och verksamheten anmälts till

kommunal nämnd enligt 21 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Olika tävlingsgrenar kan ställa skilda krav på vapen i fråga om riktmedel, avtryck, vapenvikt, ammunition, kolvutformning, balans m.m. En omställning av ett vapen från tävling till tävling är inte alltid möjlig och inte heller lämplig från säkerhetssynpunkt. En mycket framstående målskytt med en aktiv tävlingsverksamhet utöver klubbtävlingar bör kunna meddelas tillstånd till innehav av fler än ett vapen för samma användningsområde (klass, gren eller motsvarande) även om vapnet är av samma typ och kaliber. I tveksamma fall bör yttrande inhämtas från vederbörande länsorganisation eller skytteförbund.

När tillstånd ges till innehav av flera vapen måste förvaringsfrågan uppmärksammas särskilt. I vissa fall kan det bli nödvändigt att meddela särskilda villkor för förvaringen enligt 2 kap. 5 § och 5 kap. 5 § vapenlagen (1996:67).

Krav på skjutskicklighet m.m.

1 § De krav på skjutskicklighet som gäller för tillstånd till innehav av målskjutningsvapen framgår av *bilaga 2*.

Allmänna råd

Allt fler skyttesammanslutningar har infört krav på innehav av s.k. Grönt kort för att få delta i sammanslutningens skytteverksamhet. Innehav av Grönt kort innebär att man genomgått viss utbildning och avlagt prov beträffande bland annat bestämmelser som gäller vid vapeninnehav och praktiskt handhavande av skjutvapen. Innehav av Grönt kort är dock inte obligatoriskt för att tillstånd till innehav av skjutvapen ska meddelas.

2 § Ett kompetensprov för märke avseende enhandsvapen, med undantag av jaktvapen och effektbegränsade kolsyre-, luft-, fjäder- eller harpunvapen, har två års giltighetstid. Är intyget om avlagt prov äldre än två år ska sökanden åläggas att avlägga ett nytt prov.

Vapengarderob för målskjutningsvapen

Allmänna råd

Den s.k. vapengarderoben för målskjutningsvapen omfattar tio enhandsvapen eller åtta övriga vapen. För att få tillstånd till fler än tio enhandsvapen

eller åtta övriga vapen för målskjutning krävs enligt 2 kap. 4 a § vapenförordningen att ett mycket kvalificerat behov föreligger. Tillstånd till innehav av fler än tio enhandsvapen eller åtta övriga målskjutningsvapen bör därför meddelas endast undantagsvis.

Ett skjutvapen byggs normalt upp runt en låda, baskyl, stomme, konsol eller liknande. Till denna ansluts regelmässigt såväl pipa, slutstycke som avfyringsanordning. Av 2 kap. 4 a § vapenförordningen framgår att inte bara kompletta målskjutningsvapen utan också stommar och lådor till sådana vapen ska anses utgöra skjutvapen i vapengarderobens mening. Detsamma bör gälla beträffande andra vapendelar med motsvarande funktion t.ex. baskyl, konsol eller liknande.

Den som redan innehar enhandsvapen och övriga målskjutningsvapen och som önskar byta ett vapen bör inte, även om antalet vapen för målskjutning överstiger tio resp. åtta, åläggas att styrka sitt behov av det nya vapnet om det är av samma typ som det tidigare vapnet. Är det gamla tillståndet tidsbegränsat bör dock det nya tillståndet tidsbegränsas till den tid som återstår av den gamla tillståndstiden.

Kravet på synnerliga skäl enligt 2 kap. 6 § vapenlagen gäller även för enhandsvapen inom vapengarderoben.

Allmänt om synnerliga skäl för helautomatiska vapen och enhandsvapen

Allmänna råd

Kravet i 2 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) att det ska föreligga synnerliga skäl för att få tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen är ett uttryck för att tillståndsgivningen när det gäller sådana vapen ska vara mycket restriktiv och att den bör följa strängare normer än vad som gäller i fråga om andra skjutvapen.

När det gäller enhandsvapen finns det särskilda krav i 2 kap. 3 § första stycket 2 vapenförordningen (1996:70) på att sökanden ska

- ha fyllt 18 år,
- ha visat prov på särskild skjutskicklighet och
- vara aktiv medlem i en sammanslutning som antingen auktoriserats enligt vapenlagen eller är ansluten till en auktoriserad sådan och som inom ramen för sin verksamhet bedriver skytte med sådant vapen som ansökan avser.

När det gäller helautomatiska vapen finns det särskilda krav i 2 kap. 3 § första stycket 3 vapenförordningen på att sökanden ska

- ha fyllt 20 år,
- vara aktiv medlem i en sammanslutning för skytte vars verksamhet Försvarsmakten förklarat vara av betydelse för totalförsvaret och
- ha visat prov på särskild skjutskicklighet. (PMFS 2016:4)

Krav på aktivt medlemskap och särskild skjutskicklighet för enhandsvapen

3 § Kravet på särskild skjutskicklighet och aktivt medlemskap enligt 2 kap. 3 § första stycket 2 vapenförordningen (1996:70) syftar dels till att säkerställa att den enskilde erhåller och vidmakthåller en säker vapenhantering, dels till att utgöra ett underlag för bedömningen av sökandens behov av det sökta vapnet. (PMFS 2016:4)

4 § De krav på skjutskicklighet som gäller för tillstånd till innehav av enhandsvapen framgår av 5 kap. 1 och 2 §§ denna författning. (PMFS 2016:4)

5 § För att uppfylla kravet på aktivt medlemskap ska sökanden som inte sedan tidigare innehar enhandsvapen för målskjutning

- ha varit medlem i sådan sammanslutning som avses i 2 kap. 3 § första stycket 2 vapenförordningen (1996:70) i minst sex månader och
- under de senaste sex månaderna ha deltagit i sammanslutningens skjutningar (träning eller tävling) och/eller representerat sammanslutningen i externa tävlingar, sammantaget i genomsnitt minst två gånger per månad. (PMFS 2016:4)

6 § För att uppfylla kravet på aktivt medlemskap ska sökanden som sedan tidigare innehar enhandsvapen för målskjutning

- ha varit medlem i sådan sammanslutning som avses i 2 kap. 3 § första stycket 2 vapenförordningen (1996:70) i minst sex månader och
- under de senaste sex månaderna ha deltagit i sammanslutningens skjutningar (träning eller tävling) och/eller representerat sammanslutningen i externa tävlingar, sammantaget i genomsnitt minst en gång per månad.

Undantag från kravet i första stycket får göras vid ansökan om förnyat tillstånd att inneha vapen om det finns särskilda skäl, såsom uppehåll på grund av sjukdom, graviditet eller utlandstjänstgöring. (PMFS 2016:4)

7 § Sammanslutningens intyg över skjutskicklighet och aktivt medlemskap enligt 2 kap. 3 § första stycket 2 vapenförordningen (1996:70) och 5 kap. 4–6 §§ denna författning ska lämnas på formuläret Föreningsintyg (PM 551.24). (PMFS 2016:4)

Allmänna råd

Sammanslutningen eller medlemmen bör föra en loggbok över skytteaktiviteten. Av loggboken bör det framgå

- vem uppgifterna avser,
- datum,
- plats,
- skytteaktivitet,
- vilket eller vilka vapen som har använts vid respektive tränings- eller tävlingstillfälle och
- vem som styrker uppgifterna, t.ex. skjutledarens signatur.

Styrelsens beslut att lämna intyg över aktivitet och skjutskicklighet bör dokumenteras i ett mötesprotokoll. Genom att behörig person undertecknar föreningsintyget bekräftar styrelsen att uppgifterna i föreningsintyget är riktiga. (PMFS 2016:4)

Bedömningen av behovet

Allmänna råd

Allmänt

Tillstånd att inneha ett skjutvapen får enligt 2 kap. 4 § vapenlagen (1996:67) meddelas endast när den enskilde behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Bestämmelsen syftar till att säkerställa att vapnet kommer att användas för avsett skjutningsändamål samtidigt som utövande av seriöst skytte inte begränsas. Den restriktiva bedömning, som kravet på synnerliga skäl i 2 kap. 6 § vapenlagen innebär, omfattar även sökandens behov av vapnet.

Vid prövningen bör det göras en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter som sökanden har angett för att visa sitt behov.

Bedömningen av om sökanden har behov av enhandsvapen bör grunda sig på skyttens aktiva medlemskap och vapenanvändning samt en prognos av behovet under den kommande tidsperioden. Sökandens aktivitetsgrad och tävlingsnivå bör därvid beaktas, d.v.s. i vilken omfattning sökanden deltar på t.ex. klubb-, distrikts-, nationell eller internationell nivå.

Innehållet i ett föreningsintyg bör som regel godtas som underlag vid bedömningen av om sökanden uppfyller kravet på aktivt medlemskap och om det föreligger behov av vapen. Om det finns särskilda omständigheter som tyder på att uppgifterna i intyget är felaktiga, bör sökanden föreläggas att inkomma med ytterligare uppgifter som styrker aktivitet i föreningen och behov av skjutvapen.

Nedan följer exempel när sökanden bör anses ha ett behov av sökt enhandsvapen. (PMFS 2016:4)

Behov av ett första enhandsvapen

Behov av ett första enhandsvapen bör anses föreligga om sökanden är aktiv medlem enligt 5 kap. 5 § denna författning. (PMFS 2016:4)

Behov av ytterligare enhandsvapen

Behov av ytterligare enhandsvapen bör anses föreligga om sökanden

- är aktiv medlem enligt 5 kap. 6 § denna författning och
- kan visa att han eller hon inom ramen för kravet på aktivt medlemskap har tränat eller tävlat minst två gånger under de senaste sex månaderna med respektive enhandsvapen som sökanden innehar tillstånd för.

Vid behovsbedömningen bör dock inte bara användningen av de enhandsvapen sökanden innehar tillstånd för vara avgörande, utan hänsyn bör även tas till sökandens motivering av sitt framtida behov av sökt vapen.

Om sökanden innehar ett enhandsvapen med i allt väsentligt samma konstruktion och funktion som det sökta vapnet bör sökanden dessutom motivera varför denne behöver ytterligare ett sådant enhandsvapen. Ett exempel på situationer där det kan föreligga ett behov av sökt vapen är då sökanden deltar i tävlingar på hög nivå och är i behov av ett reservvapen. (PMFS 2016:4)

Behov av enhandsvapen vid förnyelse av tillstånd

Syftet med tidsbegränsade tillstånd för enhandsvapen enligt 2 kap. 6 a § vapenlagen (1996:97) är att säkerställa en regelbunden uppföljning och kontroll av att förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda. Personer som inte tränar eller tävlar i målskytte har inte längre något behov av enhandsvapen för det ändamålet och uppfyller därmed inte de förutsättningar som gäller för tillstånd att inneha sådana vapen.

Vid en prövning om förnyelse av ett tillstånd att inneha enhandsvapen bör bedömningen av behovet av vapnet utgå från den historiska användningen av det aktuella vapnet men även till sökandens motivering av sitt framtida behov.

Ett behov av sökt vapen bör anses föreligga om sökanden

- är aktiv medlem enligt 5 kap. 6 § denna författning och
- kan visa att han eller hon har tränat eller tävlat med sökt vapen minst fyra gånger per år de senaste två åren.

Vid behovsbedömningen bör hänsyn tas till speciella förhållanden såsom sjukdom, graviditet och utlandstjänstgöring. (PMFS 2016:4)

Helautomatiska skjutvapen

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Svartkrutsvapen

Allmänna råd

Svartkrutsvapen, som t.ex. flintlås- och slaglåsvapen, är som regel tidstroga reproduktioner av gamla vapen. Tillstånd bör meddelas endast den som visar att han eller hon är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning som aktivt ägnar sig åt svartkrutsskytte.

Bestämmelser om tillstånd för förvaring av svartkrut finns i Statens Räddningsverks föreskrifter och allmänna råd om förvaring av explosiva varor (SRVFS 2006:1).

Kolsyre-, luft- och fjädervapen

Allmänna råd

Av 1 kap. 2 § första stycket vapenförordningen framgår vilka krav som gäller för att ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen ska anses ha en sådan begränsad effekt som avses i 2 kap. 1 § andra stycket vapenlagen och som därmed får innehas utan tillstånd av den som har fyllt 18 år.

För att behov av sådana vapen för målskjutning ska anses föreligga för den som inte fyllt 18 år bör dock krävas att sökanden är medlem i en sammanslutning som bedriver skytte med dessa vapen. Till skillnad från

tillståndspliktiga kolsyre-, luft- eller fjädervapen krävs dock inte sex månaders medlemskap.

Beträffande tillståndsgivning för den som inte fyllt 18 år gäller vad som sägs i 3 kap. 1 § angående ålderskrav.

Armborst

Allmänna råd

Tillstånd bör meddelas endast beträffande den som är aktiv medlem i en sådan godkänd sammanslutning som aktivt ägnar sig åt armborstskytte. Endast den omständigheten att någon själv byggt ett armborst innebär inte att han eller hon ska meddelas tillstånd till innehav av vapnet för målskjutning.

Privata vapen av samma typ som tjänstevapen

Allmänna råd

Enligt 2 kap. 3 § andra stycket vapenförordningen får tillstånd att inneha skjutvapen ges till en sökande som behöver vapnet i sin tjänst eller som för sin tjänst behöver ett annat skjutvapen än tjänstevapen för att bibehålla eller utveckla sin skjutskicklighet. Tillståndsgivningen bör ske med stor återhållsamhet.

Tillstånd kan meddelas t.ex. den som genom ett intyg från arbetsgivare eller motsvarande styrker att han eller hon inom ramen för sitt yrke, t.ex. genom tävlingsskytte i tjänsten eller omfattande instruktörsarbete eller dylikt, aktivt arbetar för att bibehålla eller utveckla sin skjutskicklighet på ett sådant sätt att tjänstevapnet inte räcker för ändamålet.

Således är en anställning som officer eller polis i sig inte tillräcklig grund för tillstånd att inneha vapen med stöd av 2 kap. 3 § andra stycket vapenförordningen.

6 kap. Behov av skjutvapen i övriga fall

Start- och signalvapen

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Vapen hos museer

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Vapen för skyddsändamål¹

Allmänna råd

Auktoriserade bevakningsföretag

Behov av skjutvapen kan finnas för en väktare med särskilt kvalificerade bevakningsuppgifter. Enligt 2 kap. 3 § d vapenlagen får auktoriserade bevakningsföretag meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen och ammunition, för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.

Auktoriserade bevakningsföretag får meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen endast om företagets bevakningspersonal har rätt att bära skjutvapen i sådant bevakningsarbete som avses i punkten a eller, efter särskilt beslut, enligt punkterna b och c i avsnitt 2 i bilaga 12 i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag (FAP 579-2).

Tillstånd till innehav av skjutvapen bör endast meddelas om bevakningsföretaget har fast anställda väktare som uppfyller kraven i 8 kap. 15 § FAP 579-2. Tillståndet bör endast omfatta skjutvapen som avses i avsnitt 4 i bilaga 12 i FAP 579-2. Av tillståndet bör framgå att endast väktare eller skjutinstruktör som erhållit polismyndighetens tillstånd att inneha skjutvapen självständigt får bära företagets vapen.

En förutsättning för att tillstånd att inneha skjutvapen, som lån av bevakningsföretaget, ska meddelas en väktare är att dennes anställning styrks med ett anställningsbevis, skjutskickligheten styrks med ett utbildningsbevis samt att företaget företer ett uppdragsavtal eller beslut av polismyndighet eller Rikspolisstyrelsen som medger bärande av skjutvapen.

¹ Första stycket har utgått. (PMFS 2024:2)

Den berörde väktaren meddelas ett personligt tillståndsbevis, en s.k. lånelicens. I detta bevis bör anges bevakningsföretagets namn, att ändamålet med innehavet är skydd och att skjutvapnet endast får bäras under sådant bevakningsarbete som åberopas vid ansökan. Tillståndet bör tidsbegränsas till giltighetstiden för uppdragsavtalet eller anställningstiden.

Tillståndsgivning beträffande gaspistol eller likartat vapen, som t.ex. spray, bör vara mycket restriktiv och tillstånd bör beviljas endast undantagsvis, när ett synnerligen starkt behov föreligger t.ex. beträffande hotade personer där en hotbilda-bedomning ger vid handen att behov att inneha dessa vapen föreligger.

Auktoriserade utbildningsföretag

Av 2 kap. 3 § vapenlagen framgår att ett företag som är auktoriserat av länsstyrelsen, enligt lagen om bevakningsföretag, som utbildningsföretag inte får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen. För att ett sådant företag ska kunna genomföra utbildning för väktare i handhavandet av skjutvapen bör föreståndaren i företaget, med stöd av 2 kap. 5 a § vapenförordningen, kunna meddelas tillstånd att inneha vapen för utbildningsändamål (s.k. udda ändamål). Tillståndet bör endast omfatta skjutvapen som avses i avsnitt 4 i bilaga 12 i FAP 579-2.

Av tillståndet bör framgå att vapnet endast får lånas ut till väktare som genomgår en av utbildningsföretaget bedriven föreskriven utbildning eller fortbildning av väktare enligt bilaga 11 och 12 i FAP 579-2.

Vapen för samlingsändamål

Allmänna råd

Numera är inte bara äldre utan även moderna vapen omtyckta samlarobjekt, t.ex. där syftet är att visa den senaste utvecklingen av en teknisk konstruktion. Samlingarna medför i många fall särskilda risker från säkerhetssynpunkt. Att bygga upp en samling som till stor del består av moderna vapen bör inte medges.

Särskilda krav bör ställas på en vapensamlares personliga kvalifikationer. Det bör vidare stå klart att sökanden har ett seriöst intresse för verksamheten. Vid tvekan om seriositeten hos en vapensamlare kan information inhämtas hos en sammanslutning av vapensamlare eller hos ett museum.

Medlemskap i en samlarorganisation kan vara ett tecken på ett seriöst samlarintresse.

Även privata samlingar bör godtas och något krav på att vapensamlingen ska hållas tillgänglig för visning för allmänheten eller annars tjäna ett allmänt intresse bör inte ställas upp. Tillstånd till innehav av tunga, utpräglade militära vapen t.ex. pjäser bör dock endast meddelas för museer eller liknande.

När det gäller en samlares skjutvapen är huvudregeln enligt 2 kap. 4 § vapenlagen att dessa inte får användas för skjutning. Emellertid kan polismyndigheten meddela särskilt tillstånd för skjutning med sådana vapen. Tillstånd bör i ett sådant fall beviljas för ett visst tillfälle och för ett visst vapen. Polismyndigheten bör vid tillståndsprövningen fästa avseende vid säkerheten och syftet med skjutningen samt sökandens kvalifikationer när det gäller att praktiskt handha vapnet.

I fråga om det antal vapen som en samlare totalt sett bör få inneha bör som huvudregel gälla att det är lämpligare att tillståndsmyndigheten meddelar särskilda villkor om att den aktuella samlingen ska ges ett väl avpassat skydd mot tillgrepp än att myndigheten begränsar antalet vapen i samlingen, under förutsättning att samlingen är naturligt avgränsad. Det bör alltid krävas att en sökande lämnar uppgifter om hur vapnen förvaras eller kommer att förvaras.

Det bör uppmärksammas att ett flertal äldre vapenmodeller är föremål för reproduktion. Det torde vara tveksamt om en vapenreplik har något värde för en seriös vapensamlare i annat fall än då sökanden visar att han eller hon har en serie av originalvapen som han eller hon inte har lyckats få fullständig och vill komplettera den med någon enstaka vapenreplik. Detta bör gälla även s.k. jubileumsvapen.

Kulsprutepistoler eller andra helautomatiska skjutvapen bör i regel inte tillåtas ingå i en privat vapensamling.

Avgränsat samlingsområde

För att belysa den tekniska utvecklingen, t.ex. av en viss vapentyp eller konstruktionsdetalj eller inom ett visst användningsområde, kan en samling av vapen inom ett avgränsat område ofta ha ett betydande vapenhistoriskt värde.

För att hänföras till begreppet samling bör området vara någorlunda avgränsat, så att det finns rimliga möjligheter att åstadkomma en något så när komplett samling. Begränsningen bör också vara så klart angiven att det är

möjligt att senare avgöra vilka vapen som har sin givna plats inom en viss samlingsinriktning.

Exempel på avgränsade samlingsområden som bör godtas är "Vapen av viss typ tillverkade vid Husqvarna vapenfabrik under viss tidsperiod" eller vapen tillverkade vid någon annan in- eller utländsk fabrik eller grupp fabriker med anknytning till varandra. Andra områden kan vara en viss historisk epok, såsom "Brittiska handeldvapen före andra världskriget" eller liknande. Det kan även vara en vapentekniskt sammanhållen grupp, såsom "Dubbelstudsare och kombinationsvapen för jakt under en viss tidsperiod" eller "Halv-automatiska pistoler med förreglat slutstycke" för att visa olika lösningar på detta tekniska problem. En enda vapenkonstruktion kan ha intressanta varianter. Ett sådant samlingsområde är "Parabellumpistoler", vilka har tillverkats under lång tid och vid minst sex fabriker.

För en privatperson lär det inte vara möjligt att åstadkomma en komplett samling om området beskrivs som t.ex. "jaktvapen", "militärvapen" eller "halv-automatiska vapen". Antalet vapen inom dessa områden är alltför stort för att detta ska vara möjligt.

Sedan en samlares samlingsinriktning eller område har prövats och befunnits uppfylla de krav som kan ställas, bör någon ytterligare behovsprövning inte göras så länge de anskaffade vapnen har sin plats inom det angivna området.

En seriös samlare som under lång tid har visat ett starkt intresse och goda kunskaper bör, när hans eller hennes samling är i stort sett komplett, ges möjlighet att utöka sitt samlingsområde med någon annan inriktning.

Villkor för förvaring m.m.

När tillstånd lämnas bör polismyndigheten som regel besluta om villkor för förvaringen enligt 5 kap. 5 § vapenlagen. De villkor som polismyndigheten i särskilda fall beslutar för vapenförvaringen bör bl.a. avse det yttre skyddet för de lokaler där det förvaras särskilt intressanta vapen. Villkor kan lämnas om att dörrar eller fönster ska vara av viss beskaffenhet (säkerhetsklass) eller att lås eller larmanordning av speciellt slag ska installeras. Det kan vara motiverat att polismyndigheten även anger villkor om hur vapen ska förvaras i en bostadslägenhet eller en annan lokal. Polismyndigheten har dock att bestämma de särskilda villkoren med hänsyn till effekten av det totala skyddet, dvs. med hänsyn till den sammanlagda effekten av såväl yttre som inre säkerhetsanordningar.

Vid beslut om villkor för förvaringen bör uppmärksammas att vapensamlarlingar kan innehålla vapen som inte är intressanta i kriminella sammanhang dvs. stöldbegärliga och där ammunition inte finns i handeln.

Frågan om att som villkor för innehavet ställa krav på att ett vapen ska göras varaktigt obrukbart måste avgöras som en avvägning mellan säkerhetsaspekterna och samlarintresset. Det bör härvid uppmärksammas att möjligheten till en betryggande förvaring av ett vapen inte sällan kan göra det onödigt med ett villkor om obrukbarhet. Myndigheten bör inte regelmässigt och utan ingående prövning av sökandens förhållanden och inställning till saken ställa som villkor för tillstånd att ett samlarvapen görs varaktigt obrukbart.

Vapen med huvudsakligt prydnads- eller särskilt affektionsvärde

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Tillståndspliktiga vapendelar

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

1 § Upphävd. (PMFS 2024:2)

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

2 § Upphävd. (PMFS 2024:2)

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

7 kap. Tidsbegränsade tillstånd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

8 kap. Tillståndsbetisets innehåll m.m.

Upphävd. (PMFS 2024:2)

9 kap. Vapenärendesystem m.m.

Upphävd. (PMFS 2024:2)

10 kap. Förvärv av ammunition

Upphävd. (PMFS 2024:2)

11 kap. Duplettbevis

Upphävd. (PMFS 2024:2)

12 kap. Tillstånd till in- och utförsel av skjutvapen eller ammunition

Införsel

Allmänna råd

Ett tillstånd till införsel av vapen är avsett endast för tillfälligt bruk av vapen eller ammunition i Sverige under en begränsad tidsperiod och ersätter inte ett innehavstillstånd. Om det redan vid införseltillfället står klart att vapnet eller ammunitionen ska bli kvar i riket, måste innehavstillstånd sökas. Av 2 kap. 12 § vapenlagen (1996:67) följer att ett införseltillstånd alltid ska tidsbegränsas. Sökanden bör erinras om sin skyldighet att söka innehavstillstånd om han stannar längre tid och vill behålla vapnet i Sverige.

Den som enligt 2 kap. 11-12 §§ vapenlagen vill föra in ett vapen till Sverige måste styrka sin rätt att inneha vapnet i utförsellandet. Dessutom fordras att den som fått införseltillstånd även anmäler införseln av vapnet till tullmyndigheten på införselorten enligt Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 2003:17) om viss införsel och återutförsel av skjutvapen och ammunition.

Krävs inte tillstånd i sökandens hemland för innehav av skjutvapen av den typ som önskas införas i Sverige dvs. sökanden är inte prövad ur bl.a. lämplighetssynpunkt, bör tillstånd till införsel inte meddelas.

För tillstånd till införsel bör i princip tillämpas samma kvalifikationskrav som för innehavstillstånd. Avser en ansökan ett kortvarigt bruk av vapen i Sverige för styrkt ändamål, exempelvis jakt eller tävling, bör tillståndsgivningen emellertid vara generös. Tillståndsmyndigheten bör dock i allmänhet infordra uppgifter om sökandens kvalifikationer för vapeninnehav, exempelvis från den som anordnar jakten eller tävlingen. I övriga fall bör som regel en noggrannare utredning göras om sökandens personliga förhållanden och behov av att få föra in vapen och ammunition.

För en person som är bosatt i Norge eller i ett annat land inom den europeiska unionen än Sverige, Danmark och Finland krävs för inresa i Sverige, förutom tillstånd till införsel, även innehav av ett i hemlandet utfärdat skjutvapenpass.

För personer som innehar permanent tillstånd att inneha skjutvapen i Danmark, Finland eller Norge krävs för inresa i Sverige antingen skjutvapenpass eller innehavstillstånd från hemlandet förutsatt att vistelsen i Sverige avser jakt eller målskytte och varar under högst tre månader. Deklaration av vapen kan göras av personer som innehar skjutvapen i något av dessa länder via Internet (www.tullverket.se) innan resan påbörjas. Man behöver då inte stanna vid gränspassagen till Sverige för att deklarera sitt vapen. De kan även själva avregistrera vapnet via Internet när de återkommit till hemlandet.

Utförsel

Allmänna råd

Bestämmelser om rätten att föra ut skjutvapen eller ammunition ur landet finns huvudsakligen i lagen (1992:1300) om krigsmateriel samt i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Vissa bestämmelser om utförsel finns även i 2 kap. 15 § vapenlagen.

När polismyndigheten utfärdar ett tillstånd beträffande vapen som inte ska återinföras behöver den få kännedom om tidpunkten när vapnet har förts ut ur landet, så att det kan avföras från vapenregistret. Detta kan uppnås på följande sätt. Ett tillstånd till utförsel utfärdas i två exemplar. I tillståndet anges att det ena exemplaret är avsett att lämnas till tullmyndigheten i samband med utförseln. Enligt en överenskommelse med Tullverket översänder tullmyndigheten detta exemplar till den utfärdande polismyndigheten med uppgift om att utförseln har ägt rum.

Utförseln bör ske endast vid tullstation som är bemannad dygnet runt. Polismyndigheten bör därför ange detta som ett villkor i samband med beslutet om utförsel. En utförsel utan anmälan vid en tullstation innebär ett brott mot tullförordningen (2000:1306).

Ytterligare bestämmelser om utförsel av skjutvapen finns i Tullverkets föreskrifter (TFS 1997:35) om anmälan till tullmyndighet vid utförsel m.m. av krigsmateriel. Anmälan om utförsel av skjutvapen för tillfällig jakt eller målskjutning kan göras via Internet (www.tullverket.se).

Utförselhinder

Allmänna råd

Vid handläggning av tillstånd till utförsel av skjutvapen och ammunition till länder inom Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) kan finnas hinder som innebär att utförseltillstånd, som inte är för tillfälligt enskilt bruk, inte får eller bör meddelas till vissa länder.

Ovillkorliga exporthinder, som innebär att utförseltillstånd inte får meddelas, följer av

1. bestämmelse i internationell överenskommelse som Sverige biträtt,
2. beslut av FN:s säkerhetsråd eller
3. folkrättsliga regler om export från neutral stat under krig.

Utförseltillstånd bör inte meddelas till

1. en stat som befinner sig i väpnad konflikt med annan stat,
2. en stat som har inre väpnade oroligheter eller
3. en stat där det förekommer omfattande och grova kränkningar av mänskliga rättigheter.

Om en ansökan avser utförsel av fler än 30 handeldvapen till ett land utanför Europeiska unionen bör normalt krävas att köparen bifogar ett s.k. slutanvändarintyg i original. Av intyget ska framgå vad vapnen ska användas till och att vapnen inte kommer att exporteras vidare till tredje land.

Vid tveksamheter i fråga om utförselhindrande omständigheter bör synpunkter inhämtas från Rikspolisstyrelsen.

Transitering

Allmänna råd

Det förekommer att utländska vapeninnehavare vill föra vapen genom Sverige för att sedan använda det i något av våra grannländer, s.k. transitering. I likhet med vad som gäller för jakt eller målskjutning i Sverige får, enligt 2 kap. 13 § b vapenlagen, en person som har permanent tillstånd att inneha skjutvapen för jakt eller målskjutning i Danmark, Finland eller Norge, utan särskilt tillstånd, medföra vapen vid resa genom Sverige för att jaga eller tävla i något av dessa länder. Anmälan om transitering kan göras via Internet (www.tullverket.se).

För medborgare från andra länder som inte har svenskt tillstånd att inneha skjutvapen krävs införseltillstånd vid transitering genom Sverige till något annat land.

Tullverket meddelar föreskrifter beträffande sådana jakt- eller tävlingsvapen och tillhörande ammunition som en resande tänker föra genom riket.

Nordisk polis transitering av skjutvapen

Allmänna råd

Enligt 4 kap. 5 § vapenförordningen (1996:70) är företrädare för polisen i Danmark, Finland, Island och Norge, med stöd av 11 kap. 1 § f vapenlagen, undantagna från bestämmelserna i vapenlagen vid resa genom Sverige från ett nordiskt land till en annan del av det landet eller till ett annat nordiskt land och medför skjutvapen och ammunition för tjänsteändamål.

1 § Innan genomresan påbörjas ska berörda svenska polismyndigheter underlättas.

2 § Skjutvapen och ammunition som transporteras genom Sverige får, om inte annat sägs i 3 §, inte lämnas utan uppsikt av den som ansvarar för transporten. Vid kortare uppehåll i resan ska särskild uppmärksamhet iakttas vid val av plats för uppehållet.

3 § Vid annat än kortare uppehåll i resan ska skjutvapen som inte hålls under uppsikt lämnas in på en svensk bemannad polisstation om detta kan ske utan oskäligt besvär. Lämnas inte vapnet in på en bemannad polisstation ska vapnet, när det inte står under uppsikt, delas och vital del tas med och hållas under ständigt uppsikt.

Helautomatiska skjutvapen ska vid annat än kortare uppehåll i resan, när de inte hålls under uppsikt, lämnas in på en bemannad polisstation.

Beträffande skjutvapen som tillhör polis från något annat nordiskt land och som i samband med resa genom Sverige lämnats in på en svensk polisstation för tillfällig förvaring gäller bestämmelserna i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition (FAP 943-1).

13 kap. Handel med skjutvapen

Tillståndsprövning

1 § Enligt 2 kap. 10 § första stycket vapenlagen (1996:67) krävs för tillstånd att driva handel med skjutvapen att sökanden är berättigad att driva handel i allmänhet, har de kunskaper som behövs samt är ordentlig och pålitlig. Tillstånd får meddelas endast för handel som ska bedrivas yrkesmässigt.

I tillstånd att bedriva handel ska det anges såväl vilka typer av skjutvapen en handlare får inneha som det största antal av dessa vapen som får innehas samtidigt. I detta antal ingår även vapen som handlaren innehar för kommissionsförsäljning, reparation, förvaring eller dylikt.

Kunskapskrav

2 § Sökanden ska besitta god kännedom om vapen, vapenlagstiftning, jaktlagstiftning och övrig lagstiftning som berör vapen.

Sökanden ska visa att han eller hon besitter erforderliga kunskaper, exempelvis genom att styrka omfattande och väldokumenterad erfarenhet av tidigare verksamhet inom vapenhandeln, inom skytterörelsen eller försvarsmakten. Även genomförd utbildning i hithörande fråga kan styrka att sökanden uppfyller kunskapskravet.

Ordentlighet och pålitlighet

Allmänna råd

Sökandens allmänna laglydnad bör tillmätas stor betydelse. Därvid bör det kunna ställas större krav på en vapenhandlare än på en person som önskar förvärva vapen för eget bruk. Den som dömts för exempelvis våldsbrott, egendomsbrott, häleriförseelser och bokföringsbrott bör, om inte brotten är att betrakta som ringa, inte meddelas tillstånd förrän en avsevärd tid förflutit, i regel tre till fem år räknat från den dag då den brottsliga gärningen begicks. Tiden bör stå i relation till brottets svårighetsgrad. Detsamma gäller för den som är känd i missbrukssammanhang.

Vid tillståndsprövningen bör beaktas även sökandens förhållande i skattehänseende. En sökandes redbarhet och lämplighet kan ifrågasättas om t.ex. mervärdesskattebestämmelserna har åsidosatts i tidigare verksamhet. Sådana överträdelser kan utgöra ett tecken på att bokföring och övriga anteckningar inte kommer att skötas på ett korrekt sätt.

Kraven på en sökandes lämplighet gäller även beträffande en juridisk person. I prövningen ingår att bedöma lämpligheten hos styrelseledamöter och andra personer med avgörande inflytande i företaget. Det bör också tillses att föreståndare och ersättare har en sådan ställning inom företaget att de självständigt kan bedriva verksamheten på ett riktigt sätt. Enligt 5 kap. 3 § vapenförordningen (1996:70) ska föreståndare och ersättare vara godkända av polismyndigheten.

Yrkesmässighet

Allmänna råd

Kravet på yrkesmässighet innebär, att verksamheten ska vara vinstinriktad och ha en viss varaktighet eller åtminstone vara inriktad på en serie affärshändelser. Överlåtelser av skjutvapen kräver inte alltid handelstillstånd. Om t.ex. en privatperson säljer ett eller flera vapen är det inte handel i egentlig mening och det krävs därför inte något handelstillstånd för försäljningen. Inte heller förmedling av skjutvapen, när förmedlaren inte fysiskt hanterar vapnen, innebär tillståndspliktig vapenhandel i lagens mening.

Det gäller för polismyndigheten att avgöra om det är fråga om en seriös och yrkesmässig handelsverksamhet. Vid bedömningen bör omfattningen av verksamheten vägas in, varvid några tiotal transaktioner, dock minst 20, per år till eller från privatpersoner torde kunna vara ett nedre riktmärke. Den beräknade lagerhållningen bör också stå i rimlig proportion till årsomsättningen. Andra omständigheter som bör beaktas är uppgifter om tilltänkt kundkrets, vilket utbud som planeras, i vilken affärslokal verksamheten ska bedrivas, öppettider och finansiering.

Den tilltänkta etableringens inverkan från marknadssynpunkt, t.ex. att det redan finns vapenhandlare på orten, är utan betydelse för bedömningen.

Inköps- och försäljningsförteckning

Allmänna råd

De uppgifter som ska ingå i en vapenhandlares inköps- och försäljningsförteckning framgår av Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om inköps- och försäljningsförteckning m.m. (FAP 551-4).

3 § Upphävd. (PMFS 2024:2)

Polismyndighetens årliga uppgiftsskyldighet

4 § Polismyndigheten ska senast den 31 mars varje år lämna uppgift till Rikspolisstyrelsen om

1. hur många vapenhandlartillstånd som fanns vid utgången av föregående kalenderår,
2. hur många och vilka vapenhandlare som inspekterats under föregående kalenderår,
3. vapenhandlarnas inköps- och försäljningsförteckningar har förts i enlighet med Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om inköps- och försäljningsförteckningar m.m. enligt 5 kap. vapenförordningen (1996:70) (FAP 551-4),
4. vapenhandlarna har förvarat sina skjutvapen i överensstämmelse med vad som föreskrivs i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenhandlares och vissa sammanslutningars förvaring av skjutvapen m.m. (FAP 556-2), samt i vilken omfattning och på vilket sätt kontrollerna genomförts.

Auktionshandel

Allmänna råd

Auktionsförsäljning av vapen kräver vapenhandlartillstånd, såvida inte vapenägaren eller motsvarande innehar, förvarar och ansvarar för vapnet under auktionen och till dess köparen har erhållit ett innehavstillstånd.

Kommissionshandel

Allmänna råd

Kommissionsförsäljning för annans räkning kräver regelmässigt vapenhandlartillstånd eftersom vapenhandlaren oftast innehar vapnen i sin rörelse. De skjutvapen som innehas för kommissionsförsäljning ska därför i likhet med vapen som förvärvats av handlaren föras in i inköpsförteckningen.

Har inte handlaren övertagit vapnet och anmält detta till polismyndigheten är tillståndshavaren och inte vapenhandlaren att anse som överlåtare när vapnet avyttras.

Helautomatiska skjutvapen

Allmänna råd

Bestämmelsen i 2 kap. 10 § tredje stycket vapenlagen innebär att en vapenhandlare som har tillstånd till handel med helautomatiska vapen inte får ha andra sådana vapen i lager än som har tagits in för en viss köpare.

För att föra in helautomatiska vapen till Sverige krävs, enligt 2 kap. 16 § vapenlagen, tillstånd till införsel i varje särskilt fall. Sådant tillstånd får inte meddelas om inte vapenhandlaren har en köpare till vapnet vilken fått polismyndighetens tillstånd att inneha detta.

14 kap. Skjutvapen i dödsbo och konkursbo

Upphävd. (PMFS 2024:2)

15 kap. Utlåning av skjutvapen

Upphävd. (PMFS 2024:2)

16 kap. Reparation och översyn av skjutvapen

Ändring

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

1 § Enligt 8 kap. 2 § vapenförordningen (1996:70) ska den som tar emot ett skjutvapen för reparation eller översyn föra anteckningar i en särskild reparationsförteckning över mottagna vapen.

En sådan reparationsförteckning ska innehålla uppgifter om

1. vapenägarens namn, person- eller organisationsnummer och folkbokföringsadress,
2. vapnets typ, fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer,
3. vapenlicensnummer,
4. datum för vapnets inlämnande och
5. datum för vapnets utlämnande eller motsvarande.

2 § Vid polismyndighetens prövning av en ansökan om reparationstillstånd ska hänsyn tas till sökandens allmänna lämplighet att tillfälligt inneha vapen av det slag som det är fråga om. Ett tillstånd kan begränsas till att avse endast vapen av en viss typ.

3 § *Upphävd. (PMFS 2024:2)*

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

4 § *Upphävd. (PMFS 2024:2)*

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

5 § *Upphävd. (PMFS 2024:2)*

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

Varaktigt obrukbara vapen

Allmänna råd

Upphävd. (PMFS 2024:2)

17 kap. Förvaring m.m. av skjutvapen och ammunition samt transport av skjutvapen

Förvaring av vapen och ammunition

1 § Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) är den som innehar skjutvapen eller ammunition skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

Med uppsikt förstås att innehavaren har omedelbar kontroll över vapnet eller ammunitionen.

Allmänna råd

För att uppfylla kravet på uppsikt enligt 1 § bör skjutvapen förvaras i tillståndshavarens bostad vilket regelmässigt innebär där tillståndshavaren är folkbokförd. Med bostad kan likställas byggnad t.ex. garage eller förråd, som är låsbar och sammanbyggd med bostaden och där genomgångsdörr finns mellan byggnaden och bostaden. Detsamma gäller byggnad som inte är sammanbyggd med bostaden men så placerad i förhållande till denna att byggnaden är möjlig att övervaka från bostaden. I sådana fall bör dock en anordning finnas som anger för personer i bostaden när ett angrepp på byggnaden sker. En sådan anordning bör inte utan svårighet kunna sättas ur funktion.

2 § De krav på förvaringsutrymmen som anges i dessa föreskrifter avser den lägsta tillåtna nivån. Även andra standarder eller normer än de till vilka det hänvisas ska accepteras, om de uppfyller den lägsta tillåtna nivån.

Allmänna råd

Vapnets farlighet och risken för obehörig åtkomst bör vara vägledande vid val av förvaringsutrymme. Delad förvaring accepteras inte i andra fall än vid tillfällig förvaring under förflyttning, transport i övrigt, eller i samband med jakt eller tävling. Enligt 5 kap. 2 § andra stycket vapenlagen får effektbegränsade skjutvapen, sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § vapenlagen jämföras med skjutvapen och ammunition förvaras på ett annat betryggande sätt än i säkerhetsskåp eller lika säkert förvaringsutrymme, om det inte finns risk att någon obehörig kommer åt dem.

Säkerhetsskåp m.m.

3 § Av 5 kap. 2 § vapenlagen framgår att när skjutvapen inte brukas ska de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.

4 § Med säkerhetsskåp ska förstås ett skåp som uppfyller Svensk Standard SS 3492² säkerhetsskåp eller motsvarande krav och är certifierat av ackrediterat certifieringsorgan.

² Svensk Standard SS tillhandahålls av SIS – Standardiseringen i Sverige Förlag AB

Med ett ackrediterat certifieringsorgan avses

1. ett organ ackrediterat för uppgiften av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) eller av ett motsvarande organ från ett annat land inom EES eller
2. ett organ som på annat sätt erbjuder motsvarande garantier i fråga om teknisk och yrkesmässig kompetens, garantier om oberoende samt kännedom om och garantier om uppfyllande av dessa föreskrifter.

5 § Med lika säkert förvaringsutrymme ska förstås att

1. omslutande delar ska bestå av lägst 4 mm stålplåt,
2. fogar ska ha minst samma motståndsförmåga mot inbrott som övriga omslutande delar,
3. regelverket ska ha kolvar i minst tre riktningar samt vara av s.k. avlastad typ, vilket innebär att låsets spärrelement inte får belastas när regelverkets kolvar belastas i öppningsriktningen,
4. låsmekanismen ska vara borrhyskyddad,
5. en separat mekanism ska finnas som aktiveras vid inslagning eller sprängning mot låset och varvid mekanismen ska spärra regelverket i låst läge,
6. regelverkets och bakkantsbeslagens ingrepp får inte vara mindre än 20 mm och
7. förvaringsutrymmet enligt ovan ska vara försett med ett lås för säkerhetsskåp enligt 4 §.

6 § Ett skåp som utan vapen har en vikt som understiger 150 kg ska vara förankrat i byggnadsstommen. Ett sådant skåp kan som alternativ till förankring förses med tyngder så att vikten 150 kg uppnås.

Allmänna råd

Polismyndigheten bör kräva att sökanden exempelvis företer intyg om att ett säkerhetsskåp har installerats eller ett kvitto på att ett sådant har köpts in för att meddela tillstånd till innehav av skjutvapen. Beträffande säkerhetsskåp som innehades före den 1 juli 2000 och där kvitto inte kan förete, bör sökanden kunna ange fabrikat och beteckning på säkerhetsskåpet.

Förvaras skjutvapen i ett lika säkert förvaringsutrymme bör polismyndigheten kräva att sökanden styrker med intyg att förvaringsutrymmet uppfyller de krav som anges i 17 kap. 5 §.

En nyckel eller låskod bör förvaras så att en obehörig inte kan komma åt den. Finns det risk för att någon anhörig eller bekant skulle kunna tänkas tillägna sig skjutvapnet, bör vapenägaren härutöver iaktta extra försiktighet.

För information avseende tekniska krav på säkerhetsskåp bör polismyndigheten hänvisa till Standardiseringskommissionens i Sverige (SIS) standard beträffande sådana skåp.

Förvaring under förflyttning m.m.

7 § Med förflyttning av skjutvapen avses den transport av skjutvapen som en enskild företar. Som huvudregel gäller därvid att skjutvapen ska hållas under uppsikt.

8 § Vid tillfälligt kortare avbrott i uppsikten i samband med förflyttning av skjutvapen i bil ska vapen som går att dela förvaras delat eller vara försett med ett godkänt vapenlås. Om vapen förvaras delat ska vital vapendel tas med. Vapen som inte går att dela ska vara försett med godkänt vapenlås.

Såväl delat vapen som vapen försett med godkänt vapenlås ska förvaras väl gömt i bilen eller på annat sätt placeras så att stöld eller annat missbruk förhindras.

Med godkänt vapenlås avses ett sådant lås som uppfyller de krav som uppställs i klass 3 för hänglås och hänglåsbeslag³.

Allmänna råd

Vad som sägs i 8 § gäller t.ex. när en vapeninnehavare är på väg till jaktmarken och gör uppehåll i färdan för att tanka eller äta eller under pågående jakt tillfälligt lämnar ett vapen i en bil.

9 § Vid tillfälligt kortare avbrott i uppsikten i samband med förflyttning av skjutvapen i *tåg* ska vapnets huvuddel eller vapen som är försett med vapenlås antingen polletteras eller förvaras i låda eller fodral i kupé.

Förvaras vapnets huvuddel eller vapen försett med vapenlås i kupé ska det tas med då kupén lämnas om betryggande bevakning inte kan ordnas.

³ Svenska Stöldskyddsföreningens (SSF) norm för hänglås och beslag klass 3 eller annan norm som garanterar att likvärdig skyddsnivå uppnås

10 § Vid tillfälligt kortare avbrott i uppsikten i samband med förflyttning av skjutvapen i *fartyg* ska vapnets huvuddel eller vapen som är försett med vapenlås förvaras i låst hytt eller låst fordon som är parkerat på låst fordonsdäck. En för vapnet vital del ska tas med eller förvaras i fartygets reception eller hos fartygsbefäl.

Allmänna råd

Vapen som förs med vid resa med *flyg* bör förvaras enligt följande. Vapnets huvuddel bör förvaras i flygplanets lastutrymme i fodral eller låda. En vital del bör förvaras i en annan persedel i flygplanets lastutrymme.

Utöver vad som sägs i första stycket bör vid resa med vapen kontroll göras dels beträffande flygbolagets egna säkerhetsbestämmelser dels beträffande säkerhetsbestämmelserna i berörda länder.

Vid övernattning på *hotell* eller i *annan tillfällig bostad* och vapnet inte förvaras under uppsikt bör det delas och vital del tas med eller låsas in i s.k. hotellsafe eller liknande utrymme. Vapen som inte kan delas bör föras med ett godkänt vapenlås.

11 § Med delad förvaring förstås i dessa föreskrifter att vapnets huvuddel, vital del och ammunition förvaras på olika ställen. Den vitala delen ska hållas under ständig uppsikt.

Med en för vapnets funktion vital del förstås sådan del till vapnet som krävs för att vapnet ska fungera. Vitala delar är för:

Vapen

Vitala delar

Kul- och hagelgevär med slutstycke

Slutstycke och pipa

Vapen av bryttyp (exempelvis hagelgevär)

Kolv, baskyl och pipor. Om vapnet har blindavfyrats utgör framstock eller underbeslag vital vapendel om det inte är fråga om vapen med yttre hanar

Automatkarbin (Ak4, Ak5)

Underbeslag och slutstycke

Automatgevär (Ag M/42)

Bakstycke och kåpa med framföringsfjäder

Kulsprutegevär/kulspruta	Underbeslag, pipa och slutstycke
Kulsprutepistol	Slutstycke och pipa
Revolver	Trumma
Pistol	Slutstycke, mantel och pipa

Förvaring under transport i övrigt

12 § Utöver vad som framgår av bestämmelserna i detta kapitel under rubriken Förvaring under förflyttning m.m. ska i tillämpliga delar följande gälla vid förvaring i samband med övriga transporter.

Transport av skjutvapen ska ske på ett säkert sätt och under betryggande former.

Skjutvapen får inte skickas komplett i en försändelse utan ska vara oladdat, delat och nerpackat i skilda försändelser. Om ett skjutvapen inte kan delas ska det vara försett med ett godkänt vapenlås. Undantag kan göras om transporten är bevakad. I förekommande fall ska skjutvapen skickas med kvittens i alla led.

Uppställning av fordon med last av skjutvapen får ske endast om fordonet är bevakat eller uppställt på inhägnat område eller i garage som är försedda med larm.

Allmänna råd

Avsändaren bör kunna intyga att vapnet har förpackats enligt dessa föreskrifter.

Förvaring i samband med jakt eller tävling

13 § Ett vapen som medförs i samband med jakt eller tävling till en plats, exempelvis en jaktstuga eller en skjutbana, där det saknas tillgång till säkerhetsskåp eller motsvarande ska, om det tillfälligtvis lämnas utan tillsyn, delas och den vitala delen tas med. Vapnets huvuddel ska förvaras väl gömd och under betryggande lås.

Delas ett vapen och medtas en sådan vital vapendel för vilken tillstånd till innehav inte erfordras, t.ex. framstock till hagelgevär, ska vapnets huvuddel förvaras väl gömd och försedd med ett godkänt vapenlås.

Ett vapen som inte kan delas ska vara väl gömt, fastlåst och försett med ett godkänt vapenlås.

Allmänna råd

Om jakt- eller tävlingsarrangör tillhandahåller förvaringsutrymme bör detta utnyttjas.

Vapen på allmän plats m.m.

14 § Utöver vad som anges i 6 – 12 §§ ska ett skjutvapen, som medförs på allmän plats eller inom skolområde där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs, när det inte används för ett legitimt ändamål (t.ex. jakt), hållas under uppsikt och förvaras i en väska, ett särskilt vapenfodral eller någon liknande förvaringsperedel.

Särskilda förvaringsvillkor

Allmänna råd

Polismyndigheten bör pröva om särskilda förvaringsvillkor ska meddelas i samband med att ett tillstånd till innehav av vapen beviljas. Det är antalet vapen som förvaras, vilken typ av vapen det är och vilken farlighetsgrad de har som bör vara avgörande för vilken säkerhetsnivå som bör råda vid förvaringen.

Om flera medlemmar i en familj, som bor i en gemensam bostad, har vapen bör familjens totala vapeninnehav vara avgörande för frågan om behovet av att meddela särskilda förvaringsvillkor.

Vid förvaring av mer än fem helautomatiska vapen eller tio enhandsvapen eller tjugo gevär bör de förvaringsregler som enligt bestämmelserna i Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenhandlares och vissa sammanslutningars förvaring av skjutvapen m.m. (FAP 556-2) gäller för skytteföreningar ligga till grund för förvaringsvillkoren. Bestämmelserna i FAP 556-2 bör dock inte tillämpas beträffande skjutvapen med modellår före år 1890 samt repliker av dessa och s.k. minipistoler med mindre kaliber än 5,1 mm. Här torde, oavsett antal vapen, förvaringsbestämmelserna i 5 kap. vapenlagen vara tillräckliga.

Beträffande helautomatiskt vapen bör polismyndigheten överväga särskilda förvaringsvillkor om högre skyddsnivå beträffande förvaring av komplett vapen. En huvuddel bör förvaras i säkerhetsskåp eller lika säkert förvaringsutrymme och den för vapnet vitala delen bör förvaras på annat säkert sätt.

Effektbegränsade skjutvapen samt sådana föremål som avses i 1 kap. 3 § vapenlagen bör normalt inte omfattas av särskilda förvaringsvillkor.

I vapenregistret bör noteras att förvaringsvillkor har meddelats.

En överträdelse av sådana villkor om förvaring av vapen, som polismyndigheten har meddelat med stöd av 2 kap. 5 § eller 5 kap. 5 § vapenlagen är straffbar. Det är därför viktigt att villkoren får en klar och entydig utformning. Villkoren bör skrivas i ett särskilt beslut, varav det även framgår hur beslutet kan överklagas.

Förvaring i dödsbo och konkursbo

Allmänna råd

Vapenlagens bestämmelser om förvaring av skjutvapen gäller även för förvaring av vapen som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo.

Ett beslut om förvaring enligt 8 kap. 2 § vapenlagen bör övervägas exempelvis när en dödsbodeläggare eller någon annan som har vård om eller tillgång till vapen som ingår i ett dödsbo uppenbarligen inte uppfyller de lämplighetskrav som gäller för innehavstillstånd eller saknar möjlighet att förvara vapnen. Möjligheten bör dock inte användas i andra fall än då en sådan åtgärd bedöms som angelägen från säkerhetssynpunkt. I första hand bör polismyndigheten undersöka om de förhållanden som aktualiserar ett sådant beslut kan ändras genom åtgärder från dödsboets sida.

Ett beslut om förvaring enligt 8 kap. 2 § vapenlagen av vapen som ingår i ett konkursbo bör övervägas exempelvis om konkursförvaltaren saknar möjlighet att förvara konkursboets vapen.

Ett sådant beslut innebär bl.a. att polismyndigheten får hålla vapnen tillgängliga för spekulanter och att även i övrigt bidra till att en frivillig överlåtelse till behörig person inte förhindras eller försvåras.

Polismyndigheten har inte någon skyldighet att vidta särskilda åtgärder för skötsel av egendomen utan det åligger boet att ombesörja och bekosta sådana åtgärder.

Förvaring hos annan

Allmänna råd

Av vapenlagen framgår som huvudregel att en tillståndshavare själv är skyldig att ta hand om sina skjutvapen, något som i princip förutsätter att förvaringen sker där vapeninnehavaren är bosatt vilket regelmässigt innebär där vapeninnehavaren är folkbokförd. Polismyndigheten kan dock undantagsvis meddela tillstånd till förvaring hos annan. För att förvaring hos annan ska

tillåtas bör krävas att förvaringen efter en helhetsbedömning framstår som motiverad.

Bestämmelsen i 5 kap. 3 § vapenlagen är inte avsedd att användas för att tillståndsinnehavaren ska kunna undgå kostnad för att själv ordna med en säker förvaring av sina vapen eller att det av andra skäl är mer praktiskt att förvara vapen hos någon annan.

Enligt 5 kap. 3 § vapenlagen ska ett tillstånd till förvaring hos annan alltid tidsbegränsas. Tillståndet bör i normalfallet gälla högst tre år åt gången.

Vid förvaring hos annan bör alltid särskilda förvaringsvillkor meddelas för såväl tillståndshavaren som för den hos vilken han eller hon förvarar vapnet. Av förvaringsvillkoren bör framgå att vapenförvararen inte har rätt att bruka vapnet, om inte vapenlagens regler om lån av skjutvapen är uppfyllda.

Har tillstånd till förvaring hos annan meddelats innebär det att vapnet ska förvaras hos den person som anges i tillståndet. Någon valfrihet, sedan tillstånd meddelats, att förvara vapnet antingen hos denne eller hos tillståndshavaren själv, föreligger inte.

Förvaring hos föräldrar

Förvaring hos föräldrar bör kunna medges t.ex. när en son eller dotter, som jagat tillsammans med en förälder, flyttar från föräldrahemmet men även fortsättningsvis kommer att jaga på föräldrarnas marker eller tillsammans med en förälder.

En elev som studerar t.ex. vid ett skytte- eller naturbruksgymnasium och som fortfarande kan anses bosatt i föräldrahemmet men temporärt bor på studieorten bör kunna förvara vapnet på utbildningsorten med stöd av ett särskilt förvaringsvillkor.

Förvaring hos annan i övriga fall

Förvaring hos annan än förälder kan medges t.ex. när någon flyttar till en storstad på grund av sitt arbete, men har kvar en väsentlig anknytning till sin hembygd, där han eller hon avser att fortsätta att bedriva jakt. Ett annat fall där förvaring hos annan bör kunna övervägas är om vapenägaren under en längre period vistas i utlandet, t.ex. i samband med FN-tjänstgöring, eller i vart fall långt från hemmet. Den omständigheten att det är bekvämare att förvara ett vapen hos någon som bor i anslutning till jaktmarken i stället för att själv transportera vapnet dit är inte ett sådant skäl för att tillstånd till förvaring hos annan bör meddelas.

Kontroll av förvaring

Allmänna råd

Den som innehar tillstånd att inneha skjutvapen är enligt 5 kap. 7 § vapenlagen skyldig att låta polismyndigheten få tillträde för att kontrollera att förvaringsbestämmelserna följs. Kontrollen bör av naturliga skäl, förutom förvaringsutrymmet, även omfatta de vapen som förvaras.

En sådan kontroll av förvaring är en åtgärd för tillsyn av tillståndspliktigt vapeninnehav och syftar inte till att uppdaga brottsliga gärningar. Eftersom åtgärden är känslig från integritetssynpunkt är det särskilt viktigt att iakttaga bestämmelserna om behov och proportionalitet i 8 § polislagen (1984:387).

En begäran om att kontrollera förvaringen bör meddelas inom rimlig tid, cirka två veckor, innan den ska äga rum. Passar inte den föreslagna tidpunkten för kontrollen bör man komma överens om en ny tidpunkt.

Kontrollen innebär, att endast det utrymme där förvaring av skjutvapen sker får undersökas och innefattar inte någon rätt att undersöka annat utrymme hos vapeninnehavaren än det som omfattas av vapentillståndet eller är av omedelbar betydelse för förvaringen. Om det t.ex. föreligger skälig misstanke om olovligt innehav av vapen kan rättegångsbalkens bestämmelser om husrannsakan i vissa fall tillämpas.

Upptäcks vid en kontroll sådana brister beträffande förvaringen att säkerheten äventyras, bör vapnen omedelbart omhändertas och en omprövning av rätten att inneha skjutvapen inledas. Vid mindre brister som inte är avgörande för säkerheten bör det dock räcka med en erinran.

18 kap. Omprövning av tillstånd m.m.

Upphävd. (PMFS 2024:2)

19 kap. Anmälan enligt 6 kap. 6 § vapenlagen

Upphävd. (PMFS 2024:2)

20 kap. Inlösen av skjutvapen och ammunition

Upphävd. (PMFS 2024:2)

21 kap. Vilka offentliga eller privata organisationer eller individer som får utföra deaktivering

1 § Endast den som har tillstånd att driva handel med skjutvapen eller yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn får utföra deaktivering av skjutvapen enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga. (PMFS 2024:2)

22 kap. Undantag

1 § Rikspolisstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Sammanslutningars vapeninnehav

Följande sammanslutningar får beviljas tillstånd att inneha skjutvapen. Vad gäller sådana organisationer som anges i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet och deras läns- och lokalavdelningar har samråd skett med Försvarsmakten.

1. Svenska Pistolskytteförbundet,
2. Svenska Skyttesportförbundet,
3. Svenska Skidskytteförbundet,
4. Svenska Mångkampsförbundet,
5. Svenska Svartkruts Skytte Federationen,
6. Svenska Armborst Unionen,
7. Svenska Jägareförbundet,
8. Jägarnas Riksförbund samt
9. International Practical Shooting Confederation Sverige.

Tillstånd att inneha skjutvapen får beviljas också till något av dessa förbund ansluten krets, förening eller motsvarande under förutsättning att de bedriver organiserad skytteverksamhet.

Krav på skjutskicklighet

Följande krav på skjutskicklighet gäller för tillstånd till innehav av vapen för mål-skjutning. Gäller olika krav på skjutskicklighet för olika ålderskategorier (t.ex. vete-ranklass eller motsvarande) tillämpas dessa.

Vapentyp	Krav
Enhandsvapen med undantag av kolsyre-, luft- eller fjädervapen.	International Practical Shooting Confederation Sveriges silvermärke, Svenska Pistolskytteförbundets pistolskyttemärke i guld, Svenska Svartkruts Skytte Federationens pistolskyttemärke i guld eller Svenska Skyttesportförbundets silvermärke för internationell sportpistol, grovpistol eller fripistol eller bevis om att han eller hon uppfyller motsvarande krav.
Enhands halvautomatiskt kolsyre-, luft- eller fjädervapen som inte är effektbegränsat.	Samma krav som ovan eller Svenska Skyttesportförbundets silvermärke för luftpistol, påbyggnadsmärke.
Kulsprutepistol eller annat helautomatiskt vapen.	Uppfyllt kraven för innehav av automatvapenskyttemärket i guld under tre år.